

ERVARINGEN
ERVARINGEN
ERVARINGEN
ERVARINGEN
ERVARINGEN

IN DEZE RUBRIEK PUBLICEREN WE TEKSTEN
VAN VON-LEDEN, DIE IETS AANPAKTEN EN
ER SUCCES MEE HADDEN. DE BIJDRAGEN MO-
GEN HOOGSTENS DRIE KWARTOBLADEN LANG
ZIJN.

I K L E E S N I E T G R A A G B O E K E N . . .

ZO STOND HET OP DE ALLEREERSTE BLADZIJDE VAN HET BOEKENSCHRIJFTJE VAN EDDY, EEN JONGEN VAN DERTIEN JAAR, EERSTE JAAR TECHNISCHE AFDELING (A3). DAT WAS ZIJN ANTWOORD OP MIJN VRAAG: "LEES JE GRAAG BOEKEN? ZO JA, WELKE EN WAAROM? ZO NEEN, WAAROM?"

LAATST OBSERVEERDE IK EDDY, GEDURENDE HET EERSTE DEEL VAN DE LES INDIVIDUEEL LEZEN: IN EEN ZEER COMFORTABELE HOUDING ZAT HIJ, MET RODE KOP, VERDIEPT IN "WINNETOU, OPPERHOOFD DER APACHEN" VAN KARL MAY. DIT BOEK HAD HIJ ZELF UIT DE KLASBIBLIOTHEEK GEHAALD. TIJDENS HET TWEEDE DEEL VAN DE LES STOND EDDY, MET NOG RODERE KLEUR, VOOR DE KLAS. HIJ LAS UIT "WINNETOU" EEN PASSAGE VOOR, DIE HEM BIJZONDER HAD GETROFFEN. DAARNA STELDEN ZIJN KLASGENOTEN HEM ALLERLEI VRAGEN. HIJ BEANTWOORDE ZE TELKENS, NU EENS AARZELEND, DAN WEER MET VOLLE OVERTUIGING. HIJ VERDEDIGDE ZIJN KEUZE VAN HET FRAGMENT, TOEN EEN LEERLING OPMERKTE, DAT DIE PASSAGE TOCH EIGENLIJK HELEMAAL NIET SPANNEND WAS. "NEE," ZEI HIJ, "MAAR IK VIND ZE WEL INTERESSANT, OMDAT..."

DEZE WERKWIJZE WORDT VÉÉL UITGEBREIDER, THEORETISCH GEFUNDEERD EN VOORZIEN VAN ETTELIJKE VARIANTEN, UIT DE DOEKEN GEDAAN IN EEN BOEK VAN ANDRIES OLDERSMA: "HET VOORTGEZET LEESONDERWIJS EN HET GEBRUIK VAN DE SCHOOL- EN KLASSEBIBLIOTHEEK IN DE BASISCHOOL" (WOLTERS-NOORDHOFF N.V., GRONINGEN, SERIE "PRAKTISCHE WENKEN", DEELTJE A/5)

VAAK WORDT BIJ EEN GESPREK OVER DEZE WERKWIJZE DE OPMERKING GEUIT: "GOED, MAAR DIT ALLES KAN IN NÉDERLAND; DE KINDEREN DAAR HEBBEN EEN SPONTANER TAALGEBRUIK EN ZIJN MINDER GEREMD! ONZE LEERLINGEN ZIJN NIET ZO TAALVAARDIG! PROBEER DÀT MAAR EENS BIJ ONS!"

HET PROTOCOL VAN EEN 'PRESENTATIE EN DISCUSSIE', VOOR EEN PAAR WEKEN IN DE KLAS VAN EDDY OP BAND VASTGELEGD, DAT HIERNA VOLGT, TOONT AAN WELKE MOGELIJKHEDEN DE METHODE MET ONZE KINDEREN BIEDT.

NOG ENKELE TOELICHTINGEN: PHILIPPE, DE PRESENTATOR, GAAT DOOR VOOR EEN ENORM LASTIGE JONGEN, EEN 'KARAKTERGESTOORDE' DIE ZIJN BROEK KOMT VERSLIJTEN EN OVERAL DE BOEL OP STELTEN ZET. HIJ HAD HET INITIATIEF GENOMEN, ACHTER OP HET BORD EEN SCHETS TE MAKEN; HIJ ZOU HIERNAAR VERWIJZEN IN DE LOOP VAN DE DISCUSSIE. HIJ ZAT MET Z'N BOEK VOOR EEN HALVE CIRKEL KLASGENOTEN. HET PROTOCOL GEEFT DE SPREEKTAAL GETROUW WEER; IK WIJZIGDE NIETS, OOK NIET TIJDENS HET GESPREK; HET DOEL VAN DEZE 'LES' LAG VOOR MIJ BIJ HET SPRÉKEN, HET COMMUNICÉREN.

PHILIPPE: JONGENS, MIJN BOEK IS GETITELD "DE KINDEREN OP HET EILAND". HET GAAT OVER EEN BOEK, WAARIN ZICH AFSPEELT DAT KINDEREN VERDRONKEN ZIJN OP EEN SCHIP EN ER LEVEN ER NOG EEN PAAR EN DAT ZIJN ER MAAR ZEVEN NIET MEER.

(COMMENTAAR: ER WERD AFGESPROKEN, DAT EERST HET BOEK IN HET ALGEMEEN ZOU GEPRESENTEERD WORDEN. PHILIPPE WAS DAARBIJ ZICHTBAAR EN HOORBAAR ONDER DE INDRUK VAN DE MICROFOON, DIE ÀNDERS NIET AANWEZIG IS. VANDAAR ZIJN HOEKIGE ZINSBOUW. MAAR HIJ VOND ER WEL IETS OP: HET BOEK BEVATTE EEN 'LIJST DER PERSONAGES'... EN TOEN HIJ MERKTE, DAT HIJ TÉ HOEKIG WERD, GREEP HIJ DAARNAAR. HIJ LAS ZE VOOR, MAAR DIT DEEL LAAT IK WEG; TOEN HIJ WAT RUSTIGER WERD, VERTELDE HIJ VERDER).

EN OP EEN MORGEN WORDEN DE KINDEREN WAKKER EN ZE LIGGEN IN HET WATER OP EEN DEUR VAN HET SCHIP. EN ZE SPOELEN AAN AAN EEN VREEMD EILAND EN DE GROOTSTE IS HANS, HANS SUTER. EN HIJ VRAAGT, DAT ZE HUN KLEREN WILLEN UITDOEN VOOR TE LATEN DROGEN. JA, ZE DOEN HET EN ALS 'S AVONDS ZE BIJ HET KAMPVUUR ZITTEN, VRAAGT HIJ OF DAT ZE ALLES WILLEN GEVEN DAT ZE HEBBEN, VOOR TE KIJKEN WAT DAT ZE ALLEMAAL HEBBEN. EN ALS ER NU EENS IEMAND HET BORD WIL OMDRAAIEN... ZE HADDEN NIET VEEL MEER, LIJK DAT GE ZIET! ZE HADDEN EEN DOOSJE LUCIFERS, DAT NATUURLIJK NAT GEWORDEN WAS DOOR HET WATER. ZE HADDEN EEN SPRINGMES. ZE HADDEN EEN EINDJE TOUW EN ACHT VUURPIJLEN. EN HADDEN OOK EEN DRINKBEKER, WAAR ZE LATER VEEL GEBRUIK Zouden KUNNEN VAN MAKEN. NU ZAL IK MIJN STUKJE VOORLEZEN!

-DRIE-

(COMMENTAAR: PHILIPPE KOOS DE PASSAGE, WAARIN EEN STUKJE VAN HET EILAND WORDT VERKEND; DE KINDEREN VINDEN VOETSPOREN EN DENKEN DAT DIE VAN INDIANEN AFKOMSTIG ZIJN. OCH JA, VOOR IK HET VERGEET: HET GAAT HIER OM LISA TETZNER'S BOEK "DE KINDEREN OP HET EILAND"!)

XAVIER: PHILIPPE, VINDT GE UW BOEK MOOI EN WAAROM VINDT GE HET DAN MOOI?

PHILIPPE: IK VIND MIJN BOEK MOOI, OMDAT HET LEERRIJK IS. GE KUNT ER VEEL UIT LEREN, BEDOEL IK DAARMEE. EN ER ZIT OOK SPANNING IN. ER ZIJN SOMMIGE KWADE MOMENTEN, BIJVOORBEELD DIE BARTEL, DIE ZICH NIET BIJ DE GEMEENSCHAP KAN VOEGEN EN ALTIJD WIL IETS ANDERS DOEN DAN DE HOOFDMAN HEM VERBIEDT...

(COMMENTAAR: HIER TREKT PHILIPPE ZIJN ANDERS NOGAL GEWRONGEN ZINSBOUW DUDELIJK OP! TIJDENS ZIJN INLEIDING LAS HIJ UIT DE 'LIJST DER PERSONAGES' VOOR OVER DE GEBOCHELDE BARTEL, "EEN JONGEN DIE ZICH MOEILIJK IN DE GEMEENSCHAP KAN VOEGEN". HIJ HOEFDE HELEMAAL NIET NAAR DIE LIJST TERUG TE GRIJPEN, OM IN EEN ANDERE CONTEXT DEZELFDE KEURIG GECONSTRUEERDE INLICHTING OVER BARTEL TE VERMELDEN. NA DEZE 'ESTHETISCHE WAARDERING' EEN VRAAG VAN EEN OPLETTENDE LUISTERAAR, DIE PHILIPPE OP EEN TEGENSpraak BETRAPTE).

RUDY: PHILIPPE, U SPREEKT DAAR OVER TWEE JONGENS EN DRIE MEISJES. EN IN DE INLEIDING HEBT GE GEZEGD DAT HET ER ZEVEN WAREN!

PHILIPPE: RUDY, GE MOET BEGRIJPEN: ZE WAREN DAN OP DAT EILAND EN ER IS DAN NOG EEN JONGEN BIJGEKOMEN. EN ZIJN NAAM WAS PASCAL PAGNOL. EN DAARVOOR HEB IK HEM DAN OOK GENOEMD IN DE INLEIDING.

GUY: PHILIPPE, WAT WAREN DAT DAN VOOR VOETSTAPPEN VAN MENSEN DIE ZE ZAGEN?

PHILIPPE: IK HEB DAN VERDER GELEZEN IN HET BOEK EN IK HEB GELEZEN, DAT HET DIE JONGEN WAS, PASCAL, DIE DAAR ALLEEN WAS. HIJ WAS DAAR TOEGEKOMEN MET EEN VORIG SCHIP EN ZE KWAMEN UIT PERU. EN HIJ IS HET DAAR AL EEN HELE TIJD GEWEND GEWORDEN EN HIJ WOONT DAAR ZO.

RUDY: PHILIPPE, WAT VINDT U DAAR LEERZAAM AAN AAN DAT BOEK?

PHILIPPE: WEL, IK VIND LEERZAAM DAT DIE HANS ZEGT: "GE MOET DÀT DOEN EN GE MOET DÀT DOEN." EN HIJ ZEGT: "WE GAAN..." BIJVOORBEELD, MOEST GIJ NU OOK IN DAT BOS ZIJN ZOUDT GE GEMAKKELIJK DIE RAAD KUNNEN OPVOLGEN VAN DAT BOEK. WANT ER STAAT GESCHREVEN: HIJ GING NAAR DE WEG EN DE JONGENS MOESTEN BOVEN BLIJVEN. EN HIJ GING NAAR BENEDEN EN TELKENKERE MET DAT ZAKMES DEED HIJ DE BEGINLETTER VAN ZIJN NAAM IN DE BOMEN. EN IK VIND DAT PRAKTISCH.

(COMMENTAAR: HIERNA VOLGDE Vragen OVER DE OORZAAK VAN DE SCHIPBREUK, OVER PASCAL, OVER DE OUDERS VAN DIE KINDEREN)

GUY: PHILIPPE, WAT HEBBEN ZE DAN GEDAAN? ZE HADDEN JUIST MAAR DÀT HIER VAN GEREEDSCHAP NIET MEER. WAT HEBBEN ZE DAN NOG GEZOCHT VAN ETEN?

PHILIPPE: WEL, HANS IS VOOROP GEGAAN EN GELIJK DAT IK VERDER GELEZEN HEB, VINDEN ZE EEN GROTE VOGEL. EN DIE HEEFT EIERS, EIEREN GELEGD... KIJK, HIER ZIET GE DE TEKENING! EN HANS GAAT DIE EIERS PROBEREN TE BEMACHTIGEN. MAAR DIE VOGEL ZIT DAAR IN DE STRUIKEN VOOR DE INDRINGERS TE VERWIJDEREN! EN HIJ NEEMT EEN ANDERE WEG, WAAR TUSSEN DAT HIJ OOK KAN GERAKEN, MAAR DAT STAAT VOL MET NETELS EN GRIJPPLANTEN HÈ, EN ZIJN GEZICHT IS BIJNA HELEMAAL VERMINKT...

LUC: PHILIPPE, WAS ER DAAR GEEN ANDERE UITWEG OP DAT EILAND?

PHILIPPE: NEE, DAT EILAND WAS OMRINGD DOOR WATER. ANDERS ZOU HET GEEN EILAND ZIJN! EN ER KWAMEN OOK NIET TEVEEL SCHEPEN VOORBIJ, WANT ER LAGEN DAAR OOK ZANDBANKEN, ZO...

XAVIER: PHILIPPE, ALS GE ZO IN HET MIDDEN KOMT VAN DAT BOEK, WAT DENKT GE ER DAN VAN?

PHILIPPE: JA, IK DENK DAT HET... MOCHT ER NOG ZO EEN BOEK ZIJN, IK ZOU HET WEER LEZEN!

HIER EINDIGDE HET GESPREK, DAT PHILIPPE LEIDDE. NU KON DE TWEEDE LEERLING KOMEN. WEER EEN TOTAAL ANDERE WERELD: EEN BOEK OVER ACHTERVOLGINGEN EN HANDIGE KNEEPJES. OPVALLEND IN BOVENSTAAND GESPREK IS WEL, DAT ER NIET VÉÉL LEERLINGEN Vragen STELDEN. DAAR ZIJN TWEE REDENEN VOOR: DE MICRO REMDE WEL WAT AF EN HET ONDERWERP VAN HET BOEK ZETTE AAN TOT DROMERIJEN. NA ÉLK ANTWOORD VAN PHILIPPE ZAG JE EEN AANTAL JONGENS GLAZIGE OGEN KRIJGEN... ZE LÅZEN IN GEDACHTEN HET BOEK MEE.

HERMAN VAN CAUWENBERGHE
LERAAR RMS OOSTAKKER.